

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kadlót Erzsébet ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a dr. Ádám Réka jogtanácsos által képviselt **Miniszterelnökség** (1055 Budapest, Kossuth tér 2-4.) I. rendű és a dr. Mélypataki Máté jogtanácsos által képviselt Emberi Erőforrások Minisztériuma (1054 Budapest, Akadémia u. 3.) II. rendű alperes ellen szerződés teljesítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. február 8. napján kelt 36.P.24.820/2016/31. számú ítélet ellen a felperes által 32. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 10.000 (tízezer) forint, míg a II. rendű alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az állam viseli a felperes illetékmentessége folytán le nem rótt 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes többször módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a TÁMOP-3.3.10.B-12-2013-0006 azonosító számú, "DOBBANTÓ-sikerre nevelés művészettel, ahol a legnagyobb szükség van rá" téma megjelölésű pályázattal kapcsolatos Támogatási szerződéstől történő alperesi elállás jogszerűtlen, törvénysértő, okszerűtlen, megalapozatlan és aránytalan. Ezért a alperesek által gyakorolt elállás a szerződést nem bontotta fel. Kérte továbbá - a másodfokú tárgyaláson pontosítottak szerint - a szerződés teljesítésének jogcímén az I. és II. rendű alperes egyetemleges kötelezését 49.998.988 forint összegű Támogatási szerződésből ki nem utalt 11.816.602 forint összeg és ennek 2014. augusztus 13-tól számított kamatai, valamint az elállás következtében visszafizetett 43.092.332 forint és annak középátlagos időtől számított törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére az alperesek perköltségben való marasztalása mellett.

A felperes előadta, hogy a projekt teljes mértékben megvalósult, az elállási jog gyakorlásakor már befejeződött. A szabálytalansági eljárás során az alperesek pusztán a Pályázati kézikönyvre utaltak. Az elállás ezért önkényes és a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményével ellentétes volt. Nézete szerint a szabálytalanságok a pályázat célját nem, csupán a mellékkötelezettségeket érintették, ezért az elállás, mint jogkövetkezmény alkalmazása aránytalan volt. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:140. § (1) bekezdése szerint érdekmúlás nem következett be, erre az alperesek nem is hivatkoztak, a támogatás célja viszont megvalósult, így az eredeti állapot helyreállítására már nincs mód.

Az I. rendű alperes perbeli legitimációja kapcsán kifejtette, hogy a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség megszüntetésével összefüggő egyes kérdésekről szóló 475/2013.(XII.17.) Korm. rendelet alapján az NFÜ jogutódai közötti pontos hatáskör-megosztás nem állapítható meg, ezért mindkét alperessel

szemben fenntartotta keresetét.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte elsődlegesen a vele szembeni keresetösségi jog, másodlagosan pedig a bizonyítottság hiánya miatt. Előadta, hogy a Miniszterelnökséget vezető Miniszter szerepe a TÁMOP pályázatok esetén mindössze a szabálytalansági eljárásban kezdeményezett jogorvoslat, valamint az irányító hatóság döntése elleni kifogás elbírálása volt. Az I. rendű alperes nem vált a szerződés részesévé, ezért nincs helye egyetemleges kötelezésnek sem. Érdemben arra hivatkozott, hogy a Támogatási szerződés részét képező ÁSZF 7.4. pontja alapján az elállási jog gyakorlása jogszerű volt a II. rendű alperes részéről a helyszíni ellenőrzés során dokumentált szabálytalanságok miatt.

A II. rendű alperes szintén a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását indítványozta arra tekintettel, hogy az ellenőrzés eredményeképpen megállapított hiányosságok folytán kezdeményezett szabálytalansági eljárás keretében megállapított szerződésszegések megalapozták az ÁSZF 7. 4. a) pontjában meghatározott elállási okot.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és a II. rendű alpereseknek 1.000.000 - 1.000.000 forint perköltséget, míg a le nem rótt 1.500.000 forintkereseti illeték az állam terhén marad.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, mint Támogató az Új Széchenyi Terv Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) keretében TÁMOP-3-3-10-B-12 kódszámon a „Továbbtanulást erősítő kezdeményezések támogatása” tárgykörben pályázatot írt ki.

A benyújtott eredményes pályázat alapján a felperes és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, mint támogató nevében eljáró E. Kft. között 2013. október 2. napján kelt, a 2013. október 30-án hatályba lépett TÁMOP-3.3.10.B-12-2013-0006 azonosító számú Támogatási szerződés feltételei szerint támogatási jogviszony jött létre a „DOBBANTÓ sikerre nevelés művészettel, ahol a legnagyobb szükség van rá” című projekt szerződés feltételei szerint elszámolható költségeinek 49.998.988 forint összegű vissza nem térítendő támogatás formájában történő finanszírozása tárgyában. A támogatás 42.499.139 forint Európai Unió forrásból, 7.499.849 forint hazai forrásból valósult meg, a saját erő összege 0 forint volt. A projekt megvalósulási időszaka 2013. szeptember 1-től 2014. augusztus 31. napjáig tartott. A szerződés 7.11. pontja alapján a szerződés hatályvesztésének időpontja 2020.december 31.

A Támogatási szerződés alapján a felperes, mint kedvezményezett a szerződés aláírásával kötelezte magát arra, hogy a Projektet a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően, kellő alaposággal, hatékonysággal és gondossággal megvalósítja, illetve a 2007-2013 programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 4/2011. (I.28.) Kormány rendeletben rögzített feltételek fennállása esetén az ott előírt módon közbeszerzési eljárások lebonyolításába a Közreműködő Szervezetet és a Támogató Közbeszerzési Felügyeleti Főosztályát bevonja.

A Támogatási Szerződés 1., 2.2, valamint a 7.1 pontja szerint a szerződés elválaszthatatlan részét képezték a szerződéshez fizikailag csatolt vagy nem csatolt, de a szerződésben, vagy annak elválaszthatatlan részét képező mellékleteiben hivatkozott dokumentumok: az Pályázati Útmutató, Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF), a projekt adatlap és annak mellékletét képező valamennyi nyilatkozat és dokumentum.

A felperes részére a projekt megvalósítása tekintetében 36.077.587 forint került kiutalásra.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2014. január 1-jén bekövetkezett jogutódlással történő megszűnése folytán a támogatási jogviszony vonatkozásában jogutódja a II. rendű alperes lett. A támogatott projekt pénzügyi fizikai előrehaladásának, dokumentáltságának, műszaki tartalmának, beszerzéseinek, közbeszerzéseinek, nyilvánossági vállalásainak, horizontális szempontjainak vizsgálata tárgyában a II. rendű alperes 2015. július 2-án záró ellenőrzést tartott a felperesnél, amelynek eredményeként, hiánypótlói felhívás kiadására és szabálytalansági gyanú bejelentésére került sor.

Az ellenőrzés során megállapított szabálytalanságokat a szabálytalansági gyanú alapját képező ellenőrzési jegyzőkönyvekben részletesen megnevezték, felsorolták. Az ellenőrzés eredményeként megállapított szabálytalanságok összefoglalása az alábbi volt:

- a projektmenedzsment tevékenységében megbízási jogviszonyban résztvevő projektmenedzser, pénzügyi vezető, szakmai vezető jogviszonyainak dokumentálása hiányos,
- a projekt Támogatási szerződés és mellékletei szerinti megvalósulását bizonyító dokumentáció hiányos (tanulók egyéni fejlesztési tervei-, egyéni haladási naplói, mentorok megbízási szerződései, családlátogatásról készült feljegyzések),
- a projekt kapcsán kötelezően elvégzendő egyes tevékenységek nem valósultak meg, illetve elvégzésük nem igazolt (szülők bevonása, pálya orientációs program, munkaügyi központokkal, potenciális munkáltatókkal való kapcsolat)
- a projekt megvalósítása körében vállalt mennyiségi indikátoroknak a ténylegesen teljesített mennyiségi mutatók több területen alatta maradtak, illetve nem teljesültek:
 - 1.) közösségi és kapcsolatépítő tevékenységek szervezése területén a vállalt 40 alkalom helyett 27 alkalom valósult meg,
 - 2.) a projektbe bevont azon tanulók száma, akiknek a tanulmányi eredménye javul a vállalt 38 fő helyett 31 fő,
 - 3.) azon tanulók száma, akiknek a projekt megvalósítása keretében az igazolatlan mulasztása nem haladja meg az évi 250 órát a vállalt 47 fő helyett ténylegesen 42 fő,
 - 4.) azon 11., 12., 13. évfolyamon tanulók száma, akik valamilyen végzettséget szereztek a vállalt 7 fő helyett 5 fő, a felsőoktatásban jelentkezők száma a vállalt 7 fő helyett 3 fő,
- a 100.000 forint feletti beszerzésekről a szerződésben vállalt beszerzési eljárás (legalább három írásbeli ajánlat beszerzése) lefolytatásáról nem áll rendelkezésre dokumentáció,
- nem teljesült a nyilvánosság területén vállalt, 3 db „C” típusú tábla kihelyezésének kötelezettsége, továbbá az eredmény-kommunikációs dokumentáció hiányzik, valamint
- az esélyegyenlőség területén a szerződésben vállalt egyes kötelezettségek sem teljesültek maradéktalanul.

A 2015. október 29. napján kelt szabálytalansági eljárási jegyzőkönyvben megállapításra került, hogy a felperes a fenti magatartások elkövetésével megszegte a Támogatási Szerződés és mellékletei - kiemelten az ÁSZF - több pontját, illetve megvalósította az azokban foglalt szerződésszegő magatartásokat:

- megszegte a Támogatási szerződés 5. pontját, amely szerint a támogatást a szerződés 4. számú mellékletében meghatározott számszerűsíthető eredmények, indikátorok elérése érdekében jogosult és köteles a támogatást felhasználni,
- megszegte a TÁMOP 3.3.10.B.-12 Pályázati Útmutató tételeken megjelölt pontjait
- megvalósította az ÁSZF 7.1.2 pontjában foglalt magatartást,
- megvalósította az ÁSZF 7.1.3 d) pontjában megjelölt egyéb szerződésszegő magatartást.

A felperes a szabálytalansági eljárás kapcsán jogorvoslattal élt, az I. rendű alperes Jogi Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkára, mint központi koordinációs szerv, a szabálytalansági döntést helybenhagyta.

A II. rendű alperes a 2016. május 5. napján kelt nyilatkozatával az ellenőrzés eredményeként megállapította, a felperes által elkövetett szabálytalanságokra, szerződésszegésekre tekintettel a Támogatási szerződéstől az annak elválaszthatatlan részét képező ÁSZF 7.1.2 és 7.1.3 pontjában leírt szerződésszegés miatt a 7.4 pontba kikötött egyoldalú elállási joga alapján elállt, és felperestől az ÁSZF 7.1. pontjában, valamint az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009 (XII.19.) Kormány rendelet 12. § (1) bekezdése, valamint az államháztartási törvények végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31) Kormány rendelet 84. § (2) bekezdése alapján meghatározottak szerint a teljes támogatást megvonta és a felvett támogatás, összesen 36.077.587 forint tőke és 1.485.569 forint kamat visszafizetésére hívta fel őt. A felperes az elállás ellen kifogással élt, amelyet az I. rendű alperes 2016. július 28. napján elutasított. A felperes és a II. rendű alperes az elállás folytán keletkezett visszafizetési kötelezettség teljesítésére részletfizetési megállapodást kötött 12 hónapi futamidőre.

A fenti tényállás alapján az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta alaposnak.

Megállapította, hogy a perbeli jogviszony vonatkozásában a 475/2013.(XII.17.) Korm. rendelet alapján a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség helyébe jogutódként a II. rendű alperes lépett. A perbeli Támogatási szerződésben az I. rendű alperes szerződő félnek nem minősül, így a szerződéses jogviszonyból fakadó kereset vele szemben nem érvényesíthető. Az I. rendű alperes a szabálytalansági eljárásban mint a jogorvoslat elbírálására jogosult központi koordinációs szervezet vett részt, erre tekintettel a szerződésszegés alapján előterjesztett követelés tekintetében nem marasztalható.

A II. rendű alperes vonatkozásában a keresetet az elsőfokú bíróság érdemben vizsgálta és megállapította, hogy az elállás jogellenessége körében kifejtett felperesi álláspont nem megalapozott. Kifejtette, a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés 24. pontja szerint szabálytalanság az 1083/2006/EK tanácsi rendelet 2. cikk 7. pontjában foglaltak, továbbá a nemzeti jogszabályok előírásainak és a Támogatási szerződésben a felek által vállalt kötelezettségeknek a megsértése, amelyek eredményeképpen Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, illetve sérülhetnek. A Korm. rendelet 35. § (1) bekezdése tartalmazza azokat az eseteket, amelyek fennállásakor a támogató jogosult a Támogatási szerződéstől elállni. Amennyiben az ott felsorolt feltételek közül akár egy is teljesül, a támogató jogszerűen állhat el a szerződéstől. A II. rendű alperes a helyszíni ellenőrzésről felvett jegyzőkönyvben és a szabálytalansági eljárásról készített jegyzőkönyvben tételesen és részletesen meghatározta a megállapított hiányosságokat és szabálytalanságokat, valamint a hiányosságok pótlásának és a pályázati felhívásban közzétett indikátorok igazolásának megfelelő módját. A Támogatási szerződéstől való elállást tartalmazó okirat az ÁSZF 7.4. a) pontjára hivatkozással egyértelműen megjelöli az elállás jogalapját, az ÁSZF 7.1. pontjában írt szerződésszegéseket. A szabálytalansági eljárás során a II. rendű alperes a szabálytalanságokat tételesen rögzítette, azok kiküszöbölésére a felperes lehetőséget kapott. A felperes nem vitatta a szabálytalanságok fennállását, csupán azok szerződés érdemére való kihatását. A per során is csak arra hivatkozott, hogy a rögzített szerződésszegések csupán mellékkötelezettségekre vonatkoztak, ezért ez alapján elállásnak nem lett volna helye. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság arra a jogi álláspontra helyezkedett, hogy az ÁSZF 7.4., valamint 7.1. pontja alapján a szerződés nem tesz különbséget a szerződésszegések között abból a szempontból, hogy azok a szerződésben meghatározott főkötelezettséget, avagy mellékkötelezettséget érintik-e.

Az elsőfokú bíróság rámutatott továbbá arra, hogy a szerződés részét képező dokumentumok egyértelműen meghatározták a szerződés teljesítésének igazolására szolgáló okiratok fajtáit: pl. az Útmutatóban kifejezetten az érettségi bizonyítvány hiteles másolatának becsatolását, az egyéni fejlesztési terv és egyéni haladási napló kötelező vezetését írták elő, ez nem volt helyettesíthető a felperes egyoldalú döntése alapján az adott intézmény igazgatójának nyilatkozatával. A felperes nem volt jogosult felülvizsgálni a szerződés megkötése után, hogy a támogatási célok megvalósulása szempontjából kikkel, milyen módon dokumentált kapcsolattartást igazol, illetve hogy a programba bevont tanulók fejlődését mi segíti elő. Az elsőfokú bíróság kitért arra is, hogy az indikátorok teljesülése szintén nem nyert igazolást, a feltárt hiányosságok, szabálytalanságok fennállását a rendelkezésre álló okiratok igazolták.

Mindezek alapján a II. rendű alperesnek a Támogatási szerződéstől történő elállása a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 35. § (1) bekezdés e) pontja alapján jogszerű volt, ezért a keresetet mint alaptalant elutasította.

A felperes pervesztességére tekintettel kötelezte őt a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (régi Pp.) 78. § (1) bekezdése alapján a pernyertes alperesek perköltségében, amely az őket képviselő jogtanácsosok munkadíjából állt. A jogtanácsosi munkadíjat a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és a (6) bekezdése alapján állapította meg a jogi képviselők által elvégzett tevékenységre tekintettel.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján a felperes személyes illetékmentességet élvezett, ezért a le nem rótt kereseti illeték a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés, valamint 14. §-a alapján az állam terhén maradt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben a módosított keresetnek történő helyt adást és az alperesek perköltségben marasztalását kérte.

Előadta, hogy a perben bizonyította, hogy a pályázat szerinti projektet ténylegesen lebonyolította, azt saját költségen eredményesen befejezte. A pályázat céljai megvalósultak, a projekt eredményeként az ország legelmaradottabb térségében a legrosszabb sorsú gyermekek olyan helyzetbe kerültek, hogy sikeresen megkezdhatték, illetve folytathatták felsőfokú tanulmányukat. A támogatási szerződés alapján megvalósított projekt menet közbeni ellenőrzése során az alperesek kifogással nem éltek, és a későbbiek során sem vitatták, hogy a felperes főkötelezettségét ne teljesítette volna. Az alperesi jogelőd szabálytalansági eljárásban érintett kifogásai kizárólag a mellékkötelezettségekre vonatkoztak. Voltak olyan elemek, amelyek csak utóbb minősültek szabálytalanságnak, így például amikor az egyik tanuló váratlan és egész tanéven át tartó betegsége miatt kiesett a projektből, vagy amikor az egyébként is kitűnő tanuló már nem tudott tanulmányi eredményt javítani. Arra is hivatkozott, hogy nem volt külön előírás a tanulói naplók tartalmára. Nem magyarázható, hogy az iskola igazgatója által egységes közlési formában a bizonyítványokról kiadott igazolás miért nem fogadható el dokumentációként. A felperes kifejezetten erre a célra fenntartott, karbantartott állandó honlapot üzemeltetett, rendszeresen meghívta a sajtó képviselőit is az eseményeire. Az, hogy a sajtót ez a téma nem érdekelte, nem értékelhető a felperes terhére. A felperes igazolta, megtett mindent annak érdekében, hogy a szülőkkel és a családdal szoros kapcsolatot alakítson ki. A projekt tényleges lebonyolítását és sikerét tanúkkal is bizonyította. Kiemelte, hogy az alperesi jogelőd hibájából a projekt csúszva kezdődött meg, ezért a projekt kivitelezése jelentős szervezési nehézséget okozott.

Álláspontja szerint az alperesi részről erős aránytévesztés a lehetséges szankciók közül a leg súlyosabb alkalmazása, éppen erre tekintettel kérte az arányosság és az érdekmúlás vizsgálatát a bíróságtól. A projekt feladatait elvégezte, a helyzet visszafordíthatatlan, az eredeti állapot

helyreállítása fogalmilag lehetetlen.

A perbeli legitimáció kapcsán kifejtette, hogy a 475/2013.(XII.17.) Korm. rendelet az NFÜ jogutódjaként rangsorban egymás mellett említi az I. és II. rendű alperest, ezért állította mindkettőt perbe. A kormányzati feladatkiosztás a jogutódlásra nem hat ki. Ennek folytán elkerülhetetlen az I. rendű alperes perben állása is.

Az II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a régi Pp. 253. § (2) bekezdése szerinti helybenhagyását, valamint a felperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a megállapított tényállásból helyes jogi következtetéseket vont le és jogszerű döntést hozott. A II. rendű alperes fenntartotta valamennyi, az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatát.

A fellebbezésre az alábbi észrevételeket tette. A 4/2011.(I.28.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés 27. pontja értelmében a támogatási szerződés a kedvezményezett és a Kormány európai uniós források felhasználásával kapcsolatos irányító hatósági feladatok ellátására kijelölt tagja között jött létre, alapvetően polgári jogi szerződés. A támogatási jogviszony létrejöttének a feltétele a pénzügyi, államháztartási szabályok teljesítése. A jogviszony közjogi elemeket is tartalmaz, mivel a szerződési feltételek, az eljárási rend, a szerződésszegés következményei és a szerződés megszűnésének feltételei közjogi szabályozás tárgyát képezik. Fontos kiemelni az ellenőrzési rendszert, amely részben a támogató kötelezettsége. A szerződés aláírásával a felperes elfogadta, és magára nézve kötelezőnek ismerte el, hogy a kedvezményezett a projekt megvalósítása során a támogatást a 4. számú mellékletben meghatározott számszerűsíthető eredmények, indikátorok elérése érdekében jogosult és egyben köteles felhasználni. A kedvezményezett a számszerűsíthető eredményeket teljesíteni köteles a Támogatási szerződés 5. pontja értelmében.

A szerződés kedvezményezett általi megszegésének minősül minden olyan cselekmény, vagy mulasztás, amellyel a kedvezményezett a támogatott tevékenység megvalósításával késedelembe esik, illetve részben vagy teljes mértékben elmulasztja azok teljesítését (ÁSZF 7.1.2.) Amennyiben a kedvezményezett a rá vonatkozó bármilyen jogszabályi, szerződéses vagy egyéb előírást megszegi, a támogató, illetve a közreműködő szervezet jogosult a szerződéstől elállni, így különösen, amennyiben a kedvezményezett a szerződés megkötésétől számított 12 hónapon belül a megvalósítás érdekében harmadik féltől megvásárolandó szolgáltatásokat, árukat, építési munkákat legalább azok tervezett összeg értékének 50%-át elérő mértékben - esetleges közbeszerzési kötelezettségének teljesítése mellett - nem rendeli meg, vagy az erre irányuló szerződést harmadik féllel nem köti meg {ÁSZF-et 7. 4. d) pontja}.

A szabálytalansági döntésben és a per során is alátámasztotta a II. rendű alperes, hogy a felperes nem tudta igazolni a szerződés szerinti teljesítést, ezért jogszerűen került sor az elállásra.

Kiemelte, hogy a projekt esetén nem volt menet közben átfogó ellenőrzés, kifejezetten a II. rendű alperes elektronikus úton benyújtott dokumentumai alapján bírálta el a kifizetési igényléseket. Ez azonban nem jelentheti a projekt megvalósításának elfogadását.

A szabálytalansági eljárást lezáró jegyzőkönyvben a résztvevők kifejtették, hogy az elállást azért tartották arányos szankciónak, mert a projekt szakmai megvalósulása dokumentumokkal nem alátámasztott, a projekt sikeres megvalósításáért felelős projektmenedzsmént foglalkoztatása nem az útmutatóban foglalt előírásoknak megfelelően történt, a kötelező projektelemek és vállalások teljesítését a kedvezményezett több esetben elmulasztotta, az indikátorok - egy kivétellel - 100%, 2

esetben 75% alatt teljesültek. Mindezeket túl a felperes több esetben elmulasztotta a beszerzési eljárás lefolytatását, továbbá azon esetekben, ahol kiválasztási eljárás zajlott, az nem felelt meg a Pályázati Útmutató előírásainak. A fentiek alapján a felperes azon álláspontja, miszerint a gyanú pontok kizárólag mellékkötelezettségekre vonatkoztak, nem helytálló, hiszen az indikátorok teljesítése a kedvezményezett alapvető szerződéses kötelezettsége, csakúgy mint a Pályázati Útmutatóban előírtak teljesítése. Az sem tekinthető mellékkötelezettségnek, hogy a projekt szakmai megvalósulása dokumentumokkal alátámasztott legyen. Hivatkozott továbbá arra, hogy az ÁSZF 7.4. pontjában rögzített elállási jog, valamint a 7.1. pontban megfogalmazott, az elállás alapját képező szerződésszegések tekintetében nincs különbség aközött hogy, fő- vagy mellékkötelezettségeket érintő szerződésszegés történt-e.

A II. rendű alperes rámutatott arra, hogy a Pályázati Útmutató alapján a projekt a pályázat befogadásának napjától a Kedvezményezett saját felelősségére megkezdhető, ezért a felperes érdekkörében merült fel a projekt megvalósításának kockázata. Kiemelte, hogy a 4/2011.(I.28.) Korm. rendelet 11. § (7) bekezdésében foglaltak alapján méltányosság gyakorlására nincsen lehetőség.

A II. rendű alperes hangsúlyozta, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1083/2006/EK tanácsi rendelet 70. cikke alapján elsődlegesen a tagállamok felelősek a szabálytalanságok megelőzéséért, feltárásáért, valamint a jogosulatlanul kifizetett összegek visszafizettetéséért. Figyelemmel arra, hogy a szabálytalanság megállapításra került, a támogató jogszerűen alkalmazta a 4/2011.(I.28.) Korm. rendelet 90. § (3) bekezdés a) pontjában foglalt intézkedést. Hivatkozott e körben a Budai Központi Kerületi Bíróság 21.P.24.036/2016/22. számú ítéletére, valamint a BDT2017. 3735. számú eseti döntésre.

Kiemelte, hogy az elsőfokú ítéletben helyesen került megállapításra a támogatási jogviszony alanyainak a meghatározása, az I. rendű alperes nem vált a perbeli támogatási szerződés részesévé, vele szemben a szerződéses jogviszonyból fakadó, a szerződéstől való elállás jogellenességével kapcsolatos igény nem érvényesíthető.

Az I. rendű alperes nyilatkozatában bejelentette, hogy 2018. május 17. napján kihirdetésre került a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi V. törvény. A törvény 3. §-a szerint az 1. és 2. § szerinti központi államigazgatási szervek és a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló 2014. évi XX. törvény szerinti minisztériumok közötti jogutódlást a Kormány eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott rendelete állapítja meg. A Kormány eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott rendelete a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018.(V.22.) Korm. rendelet. A Korm. rendelet 14. § (1) bekezdése szerint a Miniszterelnökséget vezető Miniszter feladatai között - a korábbiakkal ellentétben - már nem tartalmazza az európai uniós források felhasználásáért felelős feladat ellátását. Erre tekintettel hivatkozott a régi Pp. 61. §-a szerinti jogutódlásra. Álláspontja szerint a felperes jogutód megjelölést tartalmazó nyilatkozata alapján szükséges a jogutódlás megállapítása, mivel a Miniszterelnökségnek a feladat megszűnése következtében a továbbiakban nincsen hatásköre a perben eljárni.

A fellebbezés nem alapos.

A per tárgyára - a támogatási összeg iránti igény megalapozottsága - tekintettel az elsőfokú

bíróság helyesen azt vizsgálta, hogy a támogatási szerződéstől a II. rendű alperes jogszerűen állt-e el, és követelte vissza az addig kifizetett támogatási összeget, illetőleg jogszerűen tagadta-e meg a támogatás fennmaradó összegének kifizetését. A felperes megállapítás iránti keresetét nem önálló keresetként, hanem a marasztalási kereset jogalapja körében kellett értékelni.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a II. rendű alperesi jogelőd és a felperes között a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényben (régi Ptk.) nem nevesített atipikus, ún. támogatási szerződés jött létre, amelyből eredő jogok és kötelezettségek körét együttesen határozta meg a felek közötti egyedi Támogatási szerződés, annak minden mellékletével együtt (Támogatási szerződés 7.1. pontja), az ÁSZF (Támogatási szerződés 2.2.pontja), a szerződő felekre kötelező érvényű minden olyan tanulmány, elemzés, hatósági engedély, műszaki terv és tartalom, nyilatkozat, beszerzési terv, társulási megállapodás és egyéb dokumentum, valamint ezek módosításai, amelyet a kedvezményezett a pályázat mellékleteként benyújtott, amelyek fizikai értelemben nem kerültek csatolásra a támogatási szerződéshez (Támogatási szerződés 1.pontja), valamint az uniós jogszabályok (Támogatási szerződés 7.13.). Ebből következően az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a szerződés mögöttes joganyagát illetően, amikor rögzítette, hogy a jogvita elbírálására a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet is irányadó.

Az elsőfokú bíróság jogszerűen állapította meg, hogy az I. rendű alperes nem jogutódja az NFÜ-nek, vele szemben az igény nem érvényesíthető. Az I. rendű alperes a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 97. §-a értelmében mint központi koordinációs szerv döntött a sérelmezett szabálytalansági döntés elleni jogorvoslati kérelemről. A 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 99. § (4) bekezdése értelmében a központi koordinációs szerv jogorvoslati kérelem tárgyában hozott döntése ellen további jogorvoslati kérelem előterjesztésének már nincs helye. Ezen túl az I. rendű alperes a felperesnek a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 81. § (1) bekezdése alapján benyújtott kifogását is elutasította. A döntéssel szemben a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 82. § (7) bekezdése alapján további kifogás előterjesztésének már nem volt helye. A fent kifejtettekre tekintettel az I. rendű alperes a támogatási szerződésen alapuló támogatói jogviszony alanyává nem vált, így vele szemben a régi Ptk. 198. § (1), illetve a 312. § (5) bekezdésén alapuló szerződés teljesítésére vonatkozó igény sem érvényesíthető.

A II. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset tárgyában az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a 4/2011. (I.21.) Korm. rendelet 35. § (1) bekezdés e) pontja értelmében a II. rendű alperes által gyakorolt elállás jogszerű volt, mert a kedvezményezett megszegte a támogatói okiratban, illetve a támogatási szerződésben foglalt, vagy más jogszabályi kötelezettségeit, amelynek következtében a támogatott tevékenység szabályszerű megvalósítását nem lehetett ellenőrizni. Az elállást megalapozta az ÁSZF 7.4. a) alpontja, mely a 7.1.3. pontban írt szerződésszegések esetére kötötte ki a támogató, illetve a közreműködő szervezet elállási jogát. Az elállás jogszerűségére tekintettel a régi Ptk. 320.§ (3) bekezdése alapján a támogatási szerződés a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal szűnt meg és a már teljesített szolgáltatás (a támogatás) visszajár. A 4/2011. (I.21.) Korm. rendelet 35. §-a rendelkezett az NFÜ-t (illetve jogutódját) megillető elállási jogról. Az eljáró hatóság a támogatói jogviszonyban a kedvezményezett részére támogatást fizet az 55. § szerint. A kedvezményezett a támogatott projekt kapcsán felmerült, elszámolható költségeire kérheti a kifizetéseket. Ténylegesen egy projekt megvalósítására kapott ingyenes (vissza nem térítendő) támogatást, ezért alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy az eredeti állapot nem állítható helyre. Amennyiben a támogatás nem a támogatási szerződés szerint kerül felhasználásra, azt vissza kell fizetni. A visszafizetési kötelezettség utal az ÁSZF 7.1 pontja is.

A II. rendű alperes mind a helyszíni ellenőrzésről felvett jegyzőkönyvben, mind a szabálytalansági eljárásról készített jegyzőkönyvben tételesen meghatározta a felperes által elkövetett szerződésszegéseket. Az ÁSZF 7.1.3. pont szerint a szerződés kedvezményezett általi megszegésének minősül minden olyan cselekmény vagy mulasztás, amellyel a kedvezményezett a szerződés, annak melléklete vagy az ÁSZF teljesítésével összefüggésben keletkezett, jogszabályon vagy a szerződésen alapuló egyéb kötelezettségét megszegi. Az elsőfokú bíróság ítéletének 2. oldal utolsó bekezdése, valamint 3. oldal 1. és 2. bekezdése részletesen rögzíti a kötelezettségszegéseket és az ÁSZF, illetőleg a támogatási szerződés, valamint annak részét képező egyéb dokumentum (Pályázati Útmutató) azon rendelkezéseit, amelyek megsértésére került sor.

A felperes fellebbezésében arra utalt, hogy az egyik tanuló váratlan és egész tanéven át tartó betegsége miatti kiesés nem vehető figyelembe, csakúgy mint az a tény, amikor az egyébként is kitűnő tanuló már nem tudott hova tanulmányi eredményt javítani. Ezzel ellentétben a Támogatási szerződés részét képező 4. számú melléklet szerint a projektbe bevont tanulók száma, akiknek igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben nem haladja meg a 250 órát 46 fő volt, ehelyett ténylegesen 42 főnél teljesült az indikátor. A felperes által sérelmezett egy fő esetén is hiányzik azonban még három fő a vállaláshoz. A tanulmányi eredményjavulás a szerződés 4. számú melléklete szerint 40 fő vállalt értékre vonatkozott, amelyből a ténylegesen elért eredmény csak 31 fő. A felperes által megjelölt egy kitűnő tanuló figyelembevételével sem teljesült a vállalt érték.

A TÁMOP-3.3.10.B-12 kódszámú Pályázati Útmutató (a továbbiakban: Pályázati Útmutató) nyilvános volt, ennek E1. pontjában foglaltak szerint kellett a vállalt indikátorok teljesülését egyéni fejlesztési tervekkel, egyéni haladási naplókval igazolni, ezek azonban nem álltak rendelkezésre. Alaptalanul hivatkozott ezért a felperes arra, hogy semmiféle külön előírás nem volt a tanulói naplókra.

A projektmenedzsmenti tevékenység kapcsán az elszámolás nem felelt meg a Pályázati Útmutató C3.1. pontjában és az ESZA Általános Útmutató az Elszámolható Költségekről 4. pontjában foglaltaknak. A szakmai vezetők tevékenységének igazolása sem a Pályázati Útmutató C3.1. pontja szerint történt, csakúgy mint a pénzügyi vezetői tevékenység kimutatása sem. A felperes fellebbezésében erre nem nyilatkozott, pusztán azt az általános kijelentést tette, hogy a szabálytalansági eljárásban érintett kifogások kizárólag a mellékkötelezettségekre vonatkoztak.

A projekt keretében megtartott közösségépítő programok száma a támogatási szerződés 4. számú melléklete alapján vállalt érték szerint 40 alkalom, helyette 27 alkalom valósult meg. A felperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a sajtó képviselőit rendszeresen meghívta az általa rendezett eseményekre, de az számukra nem volt hírérték, ezért nem jelentek meg. Ez azonban nem mentesíti őt attól, hogy igazolja, a vállalt számú programot megtartották.

A Támogatási szerződés 5. pontja szerinti számszerűsíthető eredmények, amelyeket részletesen a 4. számú melléklet tartalmazott, a felperes főkötelezettsége körébe tartoztak, ezért a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a szabálytalanságok csak mellékkötelezettségeket érintettek.

Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra is, hogy az elállás alapjául szolgáló 4/2011. (I.21.) Korm. rendelet 35. § (1) bekezdés e) pontja, valamint az ÁSZF 7.4. a) alpontja és ezzel összefüggésben a 7.1. 3. pontjában írt kötelezettségszegés körében sem a szerződő felek, sem a jogszabály nem tett különbséget szerződéses fő- vagy mellékkötelezettség megszegése között.

Az ítéletábra kiemeli, annak a ténynek, hogy a projekt csúszva kezdődött meg, a szabálytalanságok

fennállása tekintetében nem volt relevanciája. A jelentős mennyiségű szabálytalanság miatt enyhébb fokú jogkövetkezmény alkalmazására nem kerülhetett sor a 4/2011. (I.21.) Korm. rendelet 90. § (4) bekezdése értelmében, méltányosságnak pedig a rendelet szerinti eljárásokban nem volt helye a 11. § (7) bekezdése alapján.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta az elállás kapcsán az érdekmúlás vizsgálatát a Ptk. 6:140. §-a alapján. A felek jogviszonyában még a régi Ptk. szabályai irányadóak, ennek 320. § (1) bekezdése pedig kimondja, hogy aki szerződésnél vagy jogszabálynál fogva elállásra jogosult, e jogát a másik félhez intézett nyilatkozattal gyakorolja. A II. rendű alperes mind a Támogatási szerződés, mind pedig a jogszabály alapján elállásra volt jogosult. A 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 35. § (1) bekezdés e) pontja alapján a felperes a támogatói okiratban és a Támogatási szerződésben foglalt kötelezettségeit megszegte, ennek következtében a támogatott tevékenység szabályszerű megvalósítását nem lehetett ellenőrizni. A Támogatási szerződés alapján pedig a II. rendű alperes az ÁSZF 7.4. a) pontja alapján volt jogosult elállni az ÁSZF 7.1.3. pontjában foglalt szerződésszegésekre tekintettel. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt a 4/2011. (I.28.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés 24. pontjára, mely szerint szabálytalanság nem csak a támogatási szerződésben a felek által vállalt kötelezettségek olyan megsértése esetén valósul meg, amelynek eredményeképpen Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, hanem olyan esetekben is, amelynek eredményeképpen sérülhetnek. Amennyiben pedig a szükséges dokumentáció hiányában a vállalások teljesítését, a támogatott tevékenység szabályszerű megvalósítását nem lehet ellenőrizni, úgy a szabálytalanság fennáll.

A fent kifejtettekre tekintettel az érdemben helyes elsőfokú bíróság ítéletét az ítéltábla a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a pernyertes alperesek perköltségének megfizetésére, amely az I. és II. rendű alperesek jogi képviselőjét ellátó jogtanácsosok munkadíjából állt. Az I. rendű alperes egy rövid beadványt készített, a másodfokú tárgyaláson nem vett részt, így az ő munkadíját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, valamint az (5) és (6) bekezdése alapján a kifejtett jogi tevékenységgel arányosan állapította meg 10.000 forintban. A II. rendű alperes jogi képviselője egy érdemi ellenkérelmet terjesztett elő és a másodfokú tárgyaláson is részt vett, így az ő munkadíját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, valamint az (5) és (6) bekezdés szerint 500.000 forintban határozta meg az általa kifejtett jogi tevékenység alapján.

A felperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről az ítéltábla a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2018. június 20.

Dr. Pestovics Ilona s.k.
a tanács elnöke

Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k.
előadó bíró

Takácsné dr. Kükáló Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő